

PTE BTK TTI Késő Antik – Kora Középkori Krisztianizáció Kutatócsoport

A PTE BTK Történettudományi Intézetének keretei közt működő kutatócsoport elsődleges céljával tűzi ki, hogy a Pécsi Tudományegyetemen jelenleg egész Magyarországon egyedülként oktatót kora keresztény régészet MA szakterülethez kapcsolódva, mindenekelőtt a krisztianizációra, mint történeti folyamatra fókuszálva intézményes kereteket teremtsen a késő antik, kora középkori és bizánci régészeti, egyháztörténeti, hagiográfiai és művészettörténeti témájú kutatási programok számára a római császárkortól a kora Árpád-korig. A kutatócsoport szorosán együttműködik a PTE Egyháztörténeti Kutatóközpontjával és Patrisztikai Kutatóközpontjával, az MTA-PAB II. osztályának szakbizottságával és a Pécsi Egyházmegye Keresztény Örökség kutatóközpontjával.

Az Egyetemen dolgozó kutatók közül többen is foglalkoznak késő antik, kora keresztény, kora középkori művészettörténettel, egyháztörténettel, régészettel, ezért a kutatócsoport, mint szervezeti keret a pályázati lehetőségek felkutatásában, a partnerintézményekkel közösen indított pályázatok koordinálásában és lebonyolításában jelentősen növelné az egyéni pályázatok hatékonyságát. Legfontosabb célkitűzésünk az, hogy az új tudományos műhely hosszú távon a magyarországi késő antik – kora keresztény régészeti, egyháztörténeti és művészettörténeti kutatások meghatározó fórumává váljon, saját kiadványokat írjon és szerkesszen.

Másik fontos célunk az, hogy segítsük a graduális és posztgraduális képzésben részt vevő hallgatók szakmai fejlődését, különféle kutatási programokba történő integrációját. Lényegesnek tartjuk az intézményközi és nemzetközi együttműködések kialakítását, közös workshopok, konferenciák, kutatási programok, közös pályázatok kezdeményezését más neves magyar és külföldi műhelyekkel.

Ennek a célnak megfelelően már az eddigiekben is aktív tevékenység folyt. Az University of Istanbul, Department of Classical History and Archaeology, Seminar of Archaeology, valamint Department of Archaeology and History of Art szervezeti egységekkel kötött Erasmus-szerződés alapján 2011-ben Pannonia ókeresztény kultúrájáról tartottak konferencia-előadásokat a PTE Régészet tanszékének belső és külső munkatársai, valamint elkészítettek egy poszterkiállítást is ebben a témában.

A Bécsi Egyetem Régészeti Intézetével (Institut für Klassische Archäologie) a PTE Régészet Tanszéke 2012 óta közös kutatási projektet folytat *Frühes Christentum in Ungarn* címmel.

A projekt részeredményeihez, illetve Pannonia legújabb ókeresztény régészeti és egyháztörténeti eredményeihez kapcsolódva Nagy Levente 2012 és 2017 között több hazai és nemzetközi konferencián tartott előadást (Pécs, Tihany, Esztergom, Róma, Bécs, Debrecen, Budapest, Marosvásárhely, Ruma, Pápa, Nyíregyháza, Marino, Lausanne, Paks, Sárospatak). 2013-ban a CEU Department of Medieval Studies és a PTE Régészet Tanszéke által szervezett közös nemzetközi konferencia (*Pagans and Christians in the Late Roman Empire*) során a legújabb kutatási eredmények egy poszterkiállításon is bemutatásra kerültek a Cella Septichora Látogatóközpontban, a megjelent kötet római bemutatójára 2017. október 4-én, pécsi bemutatójára 2017. november 20-án került sor.

A 2014-ben újjászervezett MTA Pécsi Akadémiai Bizottság Régészeti Munkabizottsága 2015 novemberében megrendezésre került *Archaeology and Identity* című workshopján az identitásrégészethez kapcsolódó eredmények bemutatására külön ókeresztény szekció jött létre a Pécsi Egyházmegye és a Bécsi Egyetem támogatásával. 2016-ban a PTE BTK TTI és az MTA PAB Egyháztörténeti és Régészeti Munkabizottságai Krisztianizáció: Identitás, mobilitás, kontinuitás címmel szerveztek sikeres konferenciát.

A korszak történeti-régészeti-ikonográfiai forrásainak megértéséhez, helyes értelmezéséhez – az interdiszciplináris megközelítés jegyében – szükséges a szoros együttműködés a társtudományok (építészet, teológia, filozófia, patrisztika, bizantinológia, esztétika, ókortörténet, medievisztika, kulturális antropológia) prominens képviselőivel.

Nagy Levente